

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

від 3 листопада 2021 року
Протокол № 82

Р І Ш Е Н Н Я

Про Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку на тему: "Стратегічні орієнтири поглиблення торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу в умовах дії Угоди про асоціацію"

Заслухавши інформацію заступника Голови Комітету Кисилевського Д.Д. про Рекомендації слухань у Комітеті з питань економічного розвитку на тему: «Стратегічні орієнтири поглиблення торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу в умовах дії Угоди про асоціацію», які відбулися 5 липня 2021 року, а також з метою вирішення організаційних питань щодо забезпечення їх виконання, беручи до уваги положення пункту 2 частини першої статті 15, пунктів 1, 3 частини першої статті 49, частини п'ятої статті 50, частини другої статті 52 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», **Комітет вирішив:**

1. Схвалити Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку на тему: «Стратегічні орієнтири поглиблення торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу в умовах дії Угоди про асоціацію» (далі – Рекомендації).

2. Направити Рекомендації Голові Верховної Ради України, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету і Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики, Кабінету Міністрів України, Міністерству економіки України, Міністерству фінансів України, Офісу Президента України для їх розгляду та вжиття відповідних заходів.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника Голови Комітету Кисилевського Д.Д.

Голова Комітету

Д. НАТАЛУХА

СХВАЛЕНО
Рішенням Комітету Верховної Ради України
з питань економічного розвитку
від 3 листопада 2021 року (протокол № 82)

РЕКОМЕНДАЦІЇ

слухань у Комітеті Верховної Ради України
з питань економічного розвитку на тему:

«Стратегічні орієнтири поглиблення торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу в умовах дії Угоди про асоціацію»

У Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку 05 липня 2021 року відбулися слухання на тему «Стратегічні орієнтири поглиблення торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу в умовах дії Угоди про асоціацію» (далі – Слухання).

У заході взяли участь народні депутати України, представники Кабінету Міністрів України, галузевих асоціацій, а також окремі експерти та дипломати.

На слуханнях у Комітеті було презентовано дослідження «Стратегічні орієнтири поглиблення торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу в умовах дії Угоди про асоціацію», яке на замовлення Федерації роботодавців України за підтримки Конфедерації промисловості Данії, провели Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки спільно з аналітичним центром «СМД - Ukraine».

Учасники слухань відзначають наступне.

Результати аналізу зовнішньоторговельних відносин України з ЄС, а також узагальнення даних, одержаних шляхом анкетування вітчизняних виробників та експертів, а також листів, що надійшли на адресу народних депутатів України – членів Комітету від виробників (додаються), засвідчують, що перспективи активізації та якісної реструктуризації вітчизняних експортних поставок на європейський ринок лежать у трьох сферах:

модифікація положень Угоди про поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі, що відповідає поточним інтересам українських виробників й економіки в цілому (переважно у площині перегляду обсягів безмитних тарифних квот, перегляду політики ЄС щодо субсидіювання експорту (або запровадження компенсаційних механізмів для України) та рудиментарних залишків тарифних обмежень);

вирішення актуальних проблем економічного співробітництва з ЄС, які виходять за межі Угоди про асоціацію (реалізація Європейського зеленого курсу, транспортна стратегія ЄС, промисловий діалог щодо деяких заходів економічної політики в Україні, зокрема запровадження критерію локалізації в публічних закупівлях, збереження мораторію на експорт лісу-кругляку та ін.);

формування в Україні комплексної і дієвої системи державної підтримки вітчизняного виробництва та експорту, передусім несировинної продукції, через

низку спеціалізованих інституцій (Експортно-кредитне агентство, офіційні торгові представництва, індустриальні парки, технічні імпортери, тощо).

В частині внесення змін до положень Угоди про поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі доцільними вбачається ослаблення обмежень в доступі на ринок ЄС, пов'язаних з безмитними тарифними квотами, що може набувати наступних форм:

скасування як самих квот, так і ввізних мит, що діють поза їхніми межами, що найбільш доцільно для товарних груп, експорт до ЄС за якими стабільно перевищує обсяги квот (відтак мита поза квотами не мають істотного обмежуючого впливу), тоді як частка відповідної продукції українського виробництва на ринках ЄС залишається незначною (а отже, не несе загрози витіснення місцевих виробників). Поєднання цих факторів робить тарифні квоти малоефективними для регулювання торгівлі вказаними товарними групами і свідчить на користь лібералізації доступу на європейський ринок (наприклад «оброблені помідори», «натуральний мед», «яблучний і виноградний соки», «м'ясо птиці» та ін.);

підвищення рівня безмитних тарифних квот до обґрунтованого рівня, що відповідає поточному рівню експортного потенціалу України (оціненому за методикою ІТС). Вбачається доцільними для товарних груп, експорт за якими до ЄС не виходить за межі наявних квот (необроблений та оброблений крохмаль, солодовий крохмаль), стрімко наближається до їх вичерпання (молоко і молочні продукти, вершкове масло, оброблена продукція із зернових, яйця і альбуміни, солод і пшенична клейковина, висівки, часник тощо), залишається мінливим з огляду на специфіку галузі (цукор), а також може у перспективі становити значну частку на європейському ринку (кукурудза, пшениця, ячмінь);

Як альтернативу підвищенню безмитних тарифних квот зі сторони ЄС доцільно розглядати можливість запровадження Україною рівнозначного експортного мита на відповідними тарифними лініями, що дасть можливість підвищити надходження до державного бюджету та спрямувати ці кошти на програми підтримки вітчизняних виробників, а також зберегти наявний рівень протекціонізму для виробників з ЄС.

Навіть за найменш сприятливих умов переговорів, необхідно наполягати на підвищенні основних квот на обсяги запроваджених 1 жовтня 2017 року тимчасових трирічних квот для низки продукції (мед, ячмінне борошно та крупи, оброблені помідори, виноградний сік, овес, кукурудза, м'яка пшениця).

Крім того, необхідне дострокове скасування з боку ЄС рудиментарних залишків ввізних мит на хімічні добрива, вироби зі скла, вироби з кольорових металів та транспортні засоби не чекаючи закінчення 7-річного перехідного періоду.

Окремим питанням для розгляду в рамках перегляду Угоди про асоціацію повинні стати експортні субсидії резидентам Євросоюзу при торгівлі з Україною, які створюють нерівні умови для торгівлі та завдають суттєвої шкоди цілим галузям української промисловості (зокрема, на сьогодні найбільш постраждалою є молокопереробна галузь). Проблема може бути вирішена або скасуванням таких

експортних субсидій, або запровадженням компенсаційних механізмів для українських товаровиробників.

Важливою проблемою на шляху поглиблення економічної інтеграції між Україною та ЄС залишається активне застосування європейською стороною заходів торговельного захисту по відношенню до експорту металопрокату з України. Зокрема, діють антидемпінгове мито у розмірі 60,5 євро за тону на постачання до країн ЄС гарячекатаних рулонів українського виробництва, чинне до жовтня 2022 року та антидемпінгове мито у розмірі до 25,7% за тону на постачання до країн ЄС труб безшовних українського виробництва, чинне до жовтня 2023 року. Поряд з цим діють тарифні квоти на імпорту металопрокату на територію ЄС, які продовжено до 30 червня 2024 року. Товари походженням з України підпадають під індивідуальні тарифні квоти за 11 товарними групами. У зв'язку із зазначеним постає необхідність включити до порядку денного Промислового діалогу високого рівня Україна - ЄС питання щодо суттєвого звуження / усунення можливості застосування антидемпінгових / спеціальних заходів до експорту металопродукції з України.

Стосовно вирішення актуальних проблем економічного співробітництва з ЄС, необхідно невідкладно встановити умови взаємодії між Україною та ЄС у рамках реалізації останнім програми Європейського зеленого курсу. Як уже було вказано, ця програма передбачає досягнення амбітних цілей сталого розвитку та захисту довкілля, серед яких скорочення викидів парникових газів в атмосферу до 2030 року на 55% порівняно з 1990 роком (у секторі транспортних послуг – на 90%), використання відновлювальних джерел енергії як основи виробництва електроенергії, досягнення кліматичної нейтральності Європи до 2050 року. Реалізація таких цілей апіорі неможлива без надання масштабної державної підтримки, особливо для енергоємних галузей економіки (металургія, виробництво електроенергії, низка видів хімічної і мінеральної продукції, транспортний сектор), де стрімке і радикальне скорочення споживання енергії і викидів парникових газів, зокрема CO₂, неможливе без використання новітніх технологій та значних інвестиційних впливань.

Таким чином, постає реальна загроза, що невдовзі для доступу на ринки ЄС українські виробники повинні будуть відповідати тим же амбітним екологічним вимогам, що й виробники з країн ЄС, хоча, вочевидь, не матимуть фінансової допомоги на модернізацію такого рівня, як виробники з країн-членів ЄС.

За таких умов встановлення по відношенню до України критеріїв Європейського зеленого курсу означатиме фактично закриття низки ринків для вітчизняних експортерів до ЄС.

З огляду на зазначене необхідно:

визначити вартість і тривалість декарбонізації економіки України згідно з вимогами Європейського зеленого курсу. Екологічна модернізація металургійних, хімічних, феросплавних підприємств це довгий і дуже дорогий процес;

провести дослідження та переговори з промисловими підприємствами України про Європейський зелений курс, вивчити можливості участі в програмах та фінансових проектах ЄС, спрямованих на побудову кліматично нейтральної

Європи, визначити перспективи переміщення виробництв (чи окремих їх етапів) з ЄС на територію України;

сформуванню переговорну позицію України щодо характеру і умов її участі в Європейському зеленому курсі з першочерговим завданням зберегти доступ вітчизняних виробників на європейський ринок і не допустити запровадження по відношенню до української продукції й послуг механізму СВМ (карбонового коригування імпорту).

Надзвичайно важливою для України залишається проблема лібералізації міжнародних перевезень наземним транспортом (передусім автомобільним) у відносинах з окремими країнами ЄС. В самій Угоді про асоціацію умови доступу на ринок транспортних послуг сторін передбачено вирішити у майбутньому спеціальними угодами.

Однак пункт 2 статті 136 Угоди про асоціацію чітко визначає, що: «до укладення зазначених угод Сторони не запроваджують умов взаємного доступу на ринок між Сторонами, які є більш обмежувальними у порівнянні із ситуацією, що склалася на дату, що передує даті набрання чинності цією Угодою». У 2019 році зазначена норма була грубо порушена Польщею, яка скоротила квоту на транспортні перевезення для України на 20%, з 200 до 160 тис. дозволів. Зменшена річна квота у 160 тис. дозволів продовжила діяти й у 2020 році.

Це призвело до того, що квоти на перевезення у 2019-2020 роках стали вичерпуватися українськими експортерами ще в жовтні місяці. Як наслідок, ряд вітчизняних постачальників втратили можливість виконати свої зобов'язання з поставок перед іноземними партнерами. А деякі постачальники були змушені використати альтернативні види наземного транспорту (водний, залізничний) й довший маршрут (зокрема, через країни Балтії), що призвело до підвищення транспортних витрат й, відповідно, кінцевої вартості експортованої продукції.

У зв'язку із зазначеним вбачається за необхідне:

порушити питання про недотримання Польщею зобов'язань в рамках Угоди про асоціацію щодо лібералізації перевезень на рівні Євросоюзу. Оскільки двосторонні переговори не дали позитивних результатів, необхідно забезпечити відповідальність всього об'єднання за грубе порушення домовленостей одним з його членів;

відповідно до пункту 1 статті 136 Угоди про асоціацію підготувати та укласти Угоду про дорожній транспорт між Україною та ЄС, яка базувалася б на існуючих зобов'язаннях у рамках Угоди про асоціацію щодо поліпшення умов праці для українських водіїв та покращення безпеки українських вантажних автомобілів (а отже, створення більш чесної конкуренції). У такому випадку Україна отримає узгоджену систему транспортних дозволів для українських автоперевезень на ринках всіх країн-членів ЄС. Хоча дефіцит польських дозволів є найбільш серйозним, кількість дозволів для низки інших країн ЄС також є недостатньою та у майбутньому ця нестача тільки зростатиме. Відтак, Угода про дорожній транспорт слугуватиме комплексним вирішенням даної проблеми у відносинах з усіма членами ЄС.

У відповідь на зміну в ЄС законодавства щодо торговельного захисту, яка дає можливість вводити набагато вищі ставки антидемпінгових, компенсаційних та спеціальних мит по відношенню до українських виробників, Україні доцільно також провести реформу відповідного законодавства. Зокрема, необхідно поліпшити методологію розрахунку мит за результатами розслідування; створити базу даних для зацікавлених сторін розслідування; розпочати застосовувати заходи до товарів, що походять із спільної митної території ЄС, а не конкретної країни-члена об'єднання. Тим більше, що заходи торговельного захисту, які застосовує ЄС проти України, поширюються на всі країни-члени ЄС. Поряд з цим необхідно розглянути можливість запровадження сторонами виключень одна для одної при введенні ними спеціальних заходів незалежно від країни походження продукції. Слід використовувати всі наявні механізми з метою уникнення подальших антидемпінгових, компенсаційних чи спеціальних мит з боку ЄС.

Водночас Україні слід посилити власний імідж надійного і передбачуваного партнера у відносинах з ЄС. На даному етапі це стосується передусім перспектив запровадження в Україні критеріїв локалізації в публічних закупівлях, якими встановлюється мінімальний обсяг місцевої складової для допущення до участі в тендерах на закупівлю деякої машинобудівної продукції.

Критично важливо донести до європейських партнерів позицію української сторони, що внесення відповідних змін до Закону України «Про публічні закупівлі» насамперед формує підґрунтя для посилення кооперації вітчизняних та європейських виробників.

Ефективним переговорним майданчиком для донесення цієї позиції може стати Промисловий діалог (Діалог високого рівня Україна - ЄС з горизонтальних питань та окремих секторів промисловості), започаткований у 2016 р. Доцільно модифікувати та розширити формат Промислового діалогу, долучивши до нього переговори на рівні бізнесу, що допоможе вітчизняним виробникам ефективніше взаємодіяти з колегами з держав-членів ЄС.

Актуальним для вітчизняних експортерів до країн ЄС залишається питання підтримки та розвитку здобутків зі спрощення процедур торгівлі в Україні. За результатами опитування Федерації роботодавців України, понад 2/3 респондентів стверджують, що однією з найбільших перешкод на шляху вітчизняного експорту до ЄС виступають не стільки бар'єри зі сторони самого ЄС, як складна та непрозора система митного адміністрування всередині країни.

Протягом останніх років в Україні відбулися суттєві позитивні зрушення, що пов'язані зі спрощенням процедур зовнішньої торгівлі. Зокрема, спрощено деякі процедури експортного контролю в торгівлі продукцією подвійного використання, запроваджено інститут уповноважених (авторизованих) економічних операторів, створено електронну систему "Єдине вікно для міжнародної торгівлі". Втім, тривалість і витратність митних процедур в Україні досі набагато вища, ніж у країнах ЄС.

Основними недоліками митного адміністрування в Україні залишаються значні витрати часу на попереднє оформлення товарів унаслідок неузгодженості українських й іноземних сертифікатів, складнощі з попередньою класифікацією

продукції, непрозорість у визначенні митної вартості, надмірна бюрократія та ручне управління в одержанні сертифікату походження товару, недосконала процедура проходження постмитного аудиту, що несе в собі високі корупційні ризики.

З метою усунення зазначених проблем необхідно надалі поглиблювати відносини України з ЄС у частині виконання статей 75-84 Угоди про асоціацію, які стосуються митних питань і сприяння торгівлі. Насамперед слід забезпечити скорочення витрат і збільшення передбачуваності митного адміністрування для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, подальшу мінімізацію непотрібних та/або дискримінаційних навантажень при проходженні митних процедур, посилення співпраці між органами митного контролю України та країн-сусідів, які є членами ЄС (обмін інформацією, спільні ініціативи з проходження митних процедур, напрацювання спільних рішень для автоматизації цих процедур, обмін кращими практиками та ін.).

На основі використання методики продуктового простору й оцінювання економічної складності ідентифіковано пріоритетні товарні групи продукції промисловості для диверсифікації українського товарного експорту до ЄС. Основний потенціал розширення експортних поставок зафіксовано у галузях машинобудування, автомобілебудування, виробництва електричних машин та устаткування, окремих сферах металургії, виробництва продукції військового призначення, полімерних матеріалів. Ємність ринку відповідної продукції в країнах ЄС сягає 120,8 млрд. євро, частка українських товарів на якому складає всього 0,156%, переважно за рахунок поставок електричних трансформаторів. Таким чином, необхідно реалізовувати державну політику зі стимулювання виробництва та експортної експансії перспективної продукції на ринок ЄС.

Фінансування заходів щодо поглиблення торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу мають здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету, а також залучених коштів у рамках програм допомоги ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

З метою визначення шляхів вирішення окреслених проблем та подальшого реформування цієї сфери учасники слухань

РЕКОМЕНДУЮТЬ:

1. Верховній Раді України:

1.1. Забезпечити невідкладний розгляд і прийняття проектів законів України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо створення передумов для сталого розвитку та модернізації вітчизняної промисловості» (реєстр. № 3739), «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво» (реєстр. № 5688), «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво» (реєстр. № 5689), а також розробку та внесення проекту

Закону України щодо активізації діяльності державних торговельних представництв з метою посилення захисту прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України за межами України».

1.2. Забезпечити невідкладний розгляд подальших законопроектів, що сприятимуть розвитку промислового сектору економіки та створенню нових робочих місць, створенню інвестиційних стимулів для нових виробництв в середині країни, поглибленню торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу.

1.3. Здійснювати контроль за станом виконання Кабінетом Міністрів України, міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади вимог законодавчих актів щодо підтримки створення, облаштування та функціонування індустріальних парків, функціонування Експортно-кредитного агентства, дотримання торговельно-економічних угод України з країнами Європейського Союзу.

2. Комітету з питань економічного розвитку:

2.1. У разі подання на розгляд Верховної Ради України законопроектів, що сприятимуть розвитку промислового сектору економіки та створенню нових робочих місць, створенню інвестиційних стимулів для нових виробництв в середині країни, поглибленню торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу забезпечити їх першочерговий розгляд та супровід під час розгляду на пленарних засіданнях Верховної Ради України.

2.2. В рамках реалізації контрольної функції Комітету з метою аналізу практики застосування законодавчих актів періодично заслуховувати відповідні державні органи про виконання заходів, зазначених у цих Рекомендаціях, стан і поглиблення торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу, а також продовжити практику проведення публічних заходів з профільними аналітичними центрами та галузевими асоціаціями.

3. Комітету з питань бюджету:

3.1. Під час розгляду проекту Закону України "Про Державний бюджет України на 2022 рік" передбачити видатки:

- на 2022 рік та наступні чотири роки не менше 2 млрд. грн. на рік на реалізацію бюджетних програм підтримки створення, облаштування та функціонування індустріальних парків відповідно до закону;

- 1 млрд. грн. на поповнення статутного капіталу приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство» та 100 млн. грн. на нову бюджетну програму часткової компенсації відсоткових ставок за експортними кредитами;

- 20 млн. грн. на розробку науково-дослідних робіт у сфері економічного розвитку.

3.2. У разі подання на розгляд Верховної Ради України законопроектів, що сприятимуть розвитку промислового сектору економіки та створенню нових робочих місць, створенню інвестиційних стимулів для нових виробництв в середині країни, поглибленню торговельно-економічних відносин України з

країнами Європейського Союзу, забезпечити їх першочерговий розгляд та надання головному Комітету висновку щодо їх впливу на показники бюджету та відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини.

4. Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики:

4.1. У разі подання на розгляд Верховної Ради України законопроектів, що сприятимуть розвитку промислового сектору економіки та створенню нових робочих місць, створенню інвестиційних стимулів для нових виробництв в середині країни, поглибленню торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу, забезпечити їх першочерговий розгляд та надання головному Комітету висновку щодо їх відповідності фінансовій, податковій та митній політики України.

5. Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо:

5.1. Модифікації положень Угоди про поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі, зокрема:

послаблення обмежень в доступі на ринок ЄС, пов'язаних з безмитними тарифними квотами, скасування як самих квот, так і ввізних мит, що діють поза їхніми межами;

підвищення рівня безмитних тарифних квот до обґрунтованого рівня, що відповідає поточному рівню експортного потенціалу України;

ініціювати переговори щодо запровадження Україною експортних мит на окрему продовольчу продукцію в якості альтернативи безмитним тарифним квотам на неї з боку ЄС;

дострокового скасування з боку ЄС рудиментарних залишків ввізних мит;

скасування експортних субсидій резидентам Євросоюзу при торгівлі з Україною;

Опрацювати можливість взаємного виключення сторін угоди з-під дії запроваджуваних ними спеціальних захисних заходів незалежно від країни походження продукції.

5.2. Вирішення актуальних проблем економічного співробітництва з ЄС, які виходять за межі Угоди про асоціацію, зокрема:

встановлення умов взаємодії між Україною та ЄС у рамках реалізації останнім програми Європейського зеленого курсу;

визначення вартості і тривалості декарбонізації економіки України згідно з вимогами Європейського зеленого курсу;

проведення переговорів з промисловими підприємствами України про Європейський зелений курс;

формування чіткої і зрозумілої переговорної позиції України щодо характеру і умов її участі в Європейському зеленому курсі;

забезпечення послаблення або усунення антидемпінгових і спеціальних захисних заходів, встановлених ЄС для металопродукції з України;

адвокації необхідності запровадження в Україні тимчасової заборони на експорт брухту чорних металів.

5.3. Лібералізації міжнародних перевезень наземним транспортом (передусім автомобільним) у відносинах з окремими країнами ЄС, зокрема:

укладення Угоди про дорожній транспорт між Україною та ЄС;

порушення питання про недотримання Польщею зобов'язань в рамках Угоди про асоціацію щодо лібералізації перевезень на рівні Євросоюзу.

5.4. Формування в Україні комплексної і дієвої системи державної підтримки вітчизняного виробництва та експорту передусім несировинної продукції через низку спеціалізованих інституцій (експортно-кредитне агентство, офіційні торгові представництва, індустриальні парки, технічні імпортери тощо), а також шляхом:

під час підготовки проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» до другого читання передбачити наступні видатки:

- на 2022 рік та наступні чотири роки не менше 2 млрд. грн. на рік на реалізацію бюджетних програм підтримки створення, облаштування та функціонування індустриальних парків відповідно до закону;

- 1 млрд. грн. на поповнення статутного капіталу приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство та 100 млн грн на нову бюджетну програму часткової компенсації відсоткових ставок за експортними кредитами;

- 20 млн. грн. на розробку науково-дослідних робіт у сфері економічного розвитку;

формування зрозумілої та переконливої переговорної позиції України щодо запровадження в Україні критеріїв локалізації в публічних закупівлях і збереження мораторію на експорт лісу-кругляку;

активізації переговорного майданчика Україна-ЄС з горизонтальних питань та окремих секторів промисловості за участі вітчизняних виробників та бізнес-асоціацій;

запровадження практики регулярних наукових економічних досліджень і фахового моніторингу розвитку торговельно-економічної співпраці України з ЄС та іншими міжнародними партнерами;

перегляд антидемпінгових, компенсаційних та спеціальних захисних заходів, які встановлені сторонами по відношенню одна до одної;

застосування заходів до товарів, що походять із спільної митної території ЄС (а не конкретної країни-члена ЄС);

удосконалення методології розрахунку мит за результатами антидемпінгових розслідувань;

створення бази даних для зацікавлених сторін антидемпінгових розслідувань;

спрощення і удосконалення складної та непрозорої системи митного адміністрування в Україні;

ініціювання цільової програми розвитку стратегічних галузей української промисловості, зокрема з метою запуску серійного виробництва та нарощення

експортного потенціалу у високотехнологічних секторах економіки, у тому числі шляхом торговельно-інвестиційної співпраці з партнерами з ЄС.

5.5. Щорічного звітувати на окремих засіданнях Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку про виконання заходів, зазначених у цих Рекомендаціях, та інших заходів щодо поглиблення торговельно-економічних відносин України з країнами Європейського Союзу.